UCHWAŁA NR VI/81/15

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 4 marca 2015 r.

w sprawie oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice w 2014 roku

Na podstawie art. 12 pkt 9d ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.)

Rada Miasta Katowice
uchwala:

§ 1. Przyjąć informację o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice w roku 2014 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały oraz ocenić pozytywnie stan zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice.

§ 2. Przyjąć informację o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice w roku 2014 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały oraz ocenić pozytywnie stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr VI/81/15

Rady Miasta Katowice

z dnia 4 marca 2015 r.

Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Katowice w roku 2014

Miasto Katowice leży na dziale wodnym Wisły i Odry, dlatego też – poza Rawą i rzeką Mleczną na południu – nie występują zagrożenia powodzią, lecz jedynie lokalnymi zalaniami i podtopieniami.

Zagrożenia zalaniami i podtopieniami oraz podjęte w 2014 r. działania

I. Zagrożenia podtapianiem przez rzeki:

Zagrożenia wystąpieniem wód z koryta powodujące lokalne zalania i podtopienia dotyczą w Katowicach rzek: Mlecznej i Rawy.

1. Rzeka Mleczna:

Na rzece Mlecznej występują dwa miejsca, w których wylewanie się wód z koryta rzeki powoduje lub może powodować zagrożenia dla mieszkających w pobliżu ludzi – rejon przepustu w ul. Grota-Roweckiego oraz przepustu w ul. Wojska Polskiego.

Z uwagi na warunki ukształtowania powierzchni terenu w tych miejscach – do czasu uregulowania koryta Mlecznej przez jej administratora (Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach) – Wydział Zarządzania Kryzysowego wspólnie z administratorem corocznie przeprowadza wzmożone czynności konserwacyjne (2 razy do roku – w okresie przed letnimi opadami deszczu i okresem jesienno-zimowym) polegające na wykoszeniu brzegów cieku i wygrabieniu wykoszonych porostów, odmuleniu dna, oczyszczeniu i odmuleniu przepustów, oczyszczeniu koryta z odpadów. Czynności te skutkują pogłębieniem koryt rzek oraz oczyszczeniem ich brzegów, co w sytuacji podwyższonych stanów wód pozwala na swobodniejszy spływ i brak przeszkód powodujących tworzenie się zatorów.

W 2014 r. nie doszło do żadnych poważnych zalań wychodzących od rzeki Mlecznej.

2. Rzeka Rawa:

Rzeka Rawa zagraża wylaniem przede wszystkim na terenach dawnej Huty „Baildon". Po przerwaniu wału w lipcu 2009 r., od 2010 r. rozpoczęto prace mające na celu wykonanie konserwacji koryta i brzegów rzeki na odcinku od oczyszczalni ścieków „Klimzowiec" do ujścia Leśnego Potoku.

W związku z przekazaniem w 2013 r. wniosku o wydanie zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, który stanowił przygotowanie do realizacji IV etapu prac konserwacyjnych na Rawie dla odcinka od mostu w ul. Brackiej do wlotu części zakrytej Rawy przy ul. Sokolskiej na długości 2008 mb, oraz przekazaniem wniosku do ponownego rozpatrzenia – w 2014 r. sporządzono ponownie dokumentację geodezyjno-inwentaryzacyjną drzewostanu na Rawie w oparciu o operat inwentaryzacji drzew i krzewów i podkłady map sytuacyjno-ewidencyjnych. W grudniu 2014 r. została wydana decyzja zezwalająca na wycinkę drzew i krzewów na ww. odcinku – prace będą realizowane w roku 2015.

3. Pozostałe działania na ciekach:

W 2014 r. miasto przeznaczyło 250.000,00 zł na działania związane z wykonaniem utrzymania i konserwacji najbardziej zagrożonych odcinków rzek w granicach administracyjnych (bez rzeki Rawy). Z tych środków wykonano prace konserwacyjne na łącznej długości 14550 mb cieków w Katowicach za kwotę 247.402,12 zł, w tym:

1) Mleczna – 9900 mb, tj. 7300 mb (cały odcinek rzeki w granicach miasta) oraz dodatkowo ponowna konserwacja newralgicznego odcinka 2600 mb w rejonie ul. Grota-Roweckiego (od przepustu kolejowego w Podlesiu do przepustu kolejowego w Piotrowicach);

2) Ślepiotka – 3270 mb;

3) Bolina Południowa II – 1380 mb.

W 2014 r. administrator większości cieków na terenie Katowic – Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach – z uwagi na brak środków finansowych na tzw. „wody pozostałe” (wody rolnicze, do których zaliczają się cieki w mieście) nie wykonał żadnych prac na ciekach.

4. Rowy:

Za prawidłowe odprowadzanie wód opadowych są odpowiedzialne nie tylko rzeki przepływające przez Katowice, lecz również szereg rowów melioracyjnych i odwadniających. W 2013 r. miasto przeznaczyło kwotę 300.000,00 zł na wykonanie prac konserwacyjnych na rowach. W okresie tym zrealizowano prace związane z konserwacją i utrzymaniem rowów na łącznym odcinku 6579 mb rowów za kwotę 299.998,76 zł.

II. Lokalne podtopienia:

W 2014 r. na terenie miasta Katowice nie wystąpiły żadne większe podtopienia terenów.

III. Magazyn przeciwpowodziowy:

W 2014 r. do magazynu przeciwpowodziowego miasta Katowice zakupiono 5000 szt. worków na piasek.

Stan zasobów magazynów przeciwpowodziowych – miejskiego i Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej ilustruje poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu w		
		Magazyn przeciwpowodziowy własny	Pozostałe jednostki (magazyny OC, jednostki OSP, PSP i inne)	Razem
1	2	3	4	5 (3+4)
1.	Agregaty prądotwórcze przewoźne: - do 5 kW	2	24	26
	- od 5 do 10 kW	0	4	4
	- od 10 do 20 kW	0	1	1
	- od 20 do 100 kW	0	0	0
5.	Łodzie wiosłowe	0	0	0
6.	Łodzie motorowe	0	1	1
7.	Pontony	0	3	3
8.	Piły (pilarki) spalinowe	0	51	51
9.	Pompy (do wody i szlamu) elektryczne - o napięciu 220V	0	0	0
	- o napięciu 380V	0	0	0
11.	Pompy do wody czystej spalinowe - z silnikiem benzynowym	0	2	2
	- z silnikiem Diesla	0	0	0
13.	Pompy do szlamu spalinowe - z silnikiem benzynowym	0	23	23
	- z silnikiem Diesla	2	3	5
15.	Nagrzewnice powietrza	0	5	5
16.	Zapory przeciwpowodziowe **[m]**	0	0	0
17.	Geowłóknina **[m^2]**	0	0	0
18.	Worki	5000	0	5000
19.	Osuszacze pomieszczeń łącznie:	0	0	0
	- w tym duże	0	0	0
	- w tym małe	0	0	0

IV. Podsumowanie:

Systematyczne i regularne prace konserwacyjne na ciekach i rowach prowadzone od 5 lat przez miasto Katowice udowodniły, że niewielkim nakładem środków można zminimalizować ewentualne negatywne skutki zwiększonych opadów.

Mając na uwadze powyższe szczegółowe informacje należy pozytywnie ocenić przedsięwzięte przez Urząd Miasta Katowice działania mające na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Katowice.

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr VI/81/15

Rady Miasta Katowice

z dnia 4 marca 2015 r.

Informacja o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego miasta Katowice w roku 2014

W roku 2014 na terenie Miasta Katowice strażacy interweniowali w 3352 zdarzeniach, z których 1241 to pożary, 1676 to miejscowe zagrożenia a 435 to alarmy fałszywe. Najpoważniejsze zdarzenia to:

- 23 października 2014 roku: wybuch gazu przy ul. Chopina 18, w wyniku którego śmierć poniosły 4 osoby
- 11 marca 2014 roku: pożar altany przy ul. Ceglanej, w którym śmierć poniosły 4 osoby
- 22 czerwca 2014 roku: pożar duży magazynów z odpadami chemicznymi przy ul. Woźniaka.

I. Ocena stanu bezpieczeństwa na terenie miasta

1. Budynki wielorodzinne mieszkalne:

Statystykę interwencji w budynkach mieszkalnych zawiera poniższa tabela.

Rodzaj budynków mieszkalnych	Ilość interwencji Straży Pożarnej			
	Pożary	Miejsc. zagrożenia	Alarmy fałszywe	Razem
Budynki jednorodzinne	44	38		82
Budynki wielorodzinne niskie i średniowysokie	201	483		684
Budynki wielorodzinne wysokie i wysokościowe	56	116		172

W budynkach mieszkalnych w roku 2014 przeprowadzono 17 czynności kontrolno-rozpoznawczych, głównie z wniosków obywateli.

W przypadku prowadzonych działań ratowniczych w budynkach wielorodzinnych, zwłaszcza w godzinach popołudniowych, wieczornych i nocnych utrudnieniem dla jednostek straży pożarnej są samochody osobowe parkujące na placach i drogach pożarowych.

Podejmowane działania zmierzające do egzekwowania zakazu parkowania samochodów w tych miejscach nie przynoszą zamierzonych efektów. Odpowiednie znaki informacyjne są nagminnie lekceważone i w związku z tym, skorzystanie z tych dróg przez ciężkie samochody ratownicze jest w znacznym stopniu utrudnione, a czasami wręcz niemożliwe. Takie zachowanie mieszkańców jest wynikiem z jednej strony braku odpowiedniej liczby miejsc parkingowych, zwłaszcza na dużych osiedlach, wyodrębnionych w taki sposób, by nie kolidowałaby z dojazdami pożarowymi do budynków mieszkalnych, a drugiej – braku świadomości skutków takiego działania. Należy zwrócić uwagę także na to, że niezależnie od istniejących warunków technicznych i budowlanych do obniżenia poziomu bezpieczeństwa pożarowego budynków mieszkalnych przyczyniają się nagminnie przypadki celowej dewastacji i kradzieży elementów instalacji hydrantowych, suchych pionów, instalacji elektrycznej, a nawet drzwi przeciwpożarowych i urządzeń oddymiających.

2. Infrastruktura techniczna

Istotnym zagrożeniem występującym w infrastrukturze komunalnej miasta jest zagrożenie wybuchowe wynikające z rozbudowanej, ale wyeksploatowanej i narażonej na szkody górnicze sieci gazowej. Na możliwość rozszczelnienia (awarii) mają duży wpływ tzw. tąpnięcia górnicze, działanie prądów błądzących, silne zakwaszenie gleby itp. Wydobywający się na skutek tego typu awarii gaz może się zapalić lub przy niesprzyjających warunkach powstawania stężeń wybuchowych doprowadzić do eksplozji, szczególnie groźnych w zwartej zabudowie miejskiej. W instalację gazową wyposażonych jest na terenie miasta około 80% mieszkań.

3. Budynki użyteczności publicznej

Rodzaj budynków	Ilość interwencji Straży Pożarnej			
	Pożary	Miejsc. zagrożenia	Alarmy fałszywe	Razem
Hotele, internaty itp.	9	3		12

Centra handlowe	7	6		13
Sale widowiskowe	1	13		14
Instytucje kultury		2		2
Obiekty sportowe				

W obiektach użyteczności publicznej w roku w roku 2014 przeprowadzono 57 kontroli. Stwierdzono 85 nieprawidłowości. Widoczna jest wolna, ale stała tendencja poprawy poziomu bezpieczeństwa pożarowego.

4. **Budynki służby zdrowia**

Odrębną grupę obiektów w aglomeracji miejskiej cechującą się specyficznymi zagrożeniami stanowią budynki służby zdrowia. Łącznie w placówkach tych znajduje się około 20 obiektów szpitalnych, posiadających od jednego do nawet kilku budynków. Obiekty te są bardzo zróżnicowane zarówno pod względem wielkości, wysokości, jak i okresu, w którym powstały oraz wynikającego z tego stanu technicznego. Obok budynków z początku wieku jak na przykład Szpital Kliniczny przy ul. Francuskiej 24, występują obiekty dużo młodsze, jak np. Centralny Szpital Kliniczny Śląskiej Akademii Medycznej przy ul. Medyków 16, czy Centrum Zdrowia Matki i Dziecka przy ul. Medyków 14. Należy zaznaczyć, że większość spośród wspomnianej liczby budynków szpitalnych nie spełnia wymagań w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych, dając nawet podstawę do określenia występowania w nich stanu zagrożenia życia ludzi w nich przebywających. Do obiektów służby zdrowia, których stan zabezpieczeń przeciwpożarowych budzi najpoważniejsze wątpliwości, należą Górnośląskie Centrum Medyczne przy ul. Ziołowej 45-47 oraz Centralny Szpital Kliniczny Śląskiej Akademii Medycznej przy ul. Medyków 16.

5. **Obiekty przemysłowe**

Na terenie miasta Katowice brak jest zakładów klasyfikowanych do grupy zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

6. **Lasy**

Nadleśnictwo Katowice obejmujące swoim zasięgiem obszar większy niż granice administracyjne miasta, należy do pierwszej kategorii zagrożenia pożarowego – zagrożenie duże. Na duże zagrożenie pożarowe lasów Nadleśnictwa składają się dwa główne czynniki: znaczna degradacja leśnych siedlisk oraz silna penetracja obszarów leśnych przez ludzi.

Na terenie obszarów leśnych w roku 2014 wystąpiły 2 pożary. W wyniku pożarów spaleniu uległo 0,55 ha lasów.

7. **Monitoring pożarowy**

Wszystkie spośród wyznaczonych obowiązującymi przepisami obiektów na terenie miasta Katowice, połączone są ze Stanowiskiem Kierowania PSP w Miejskim Centrum Ratownictwa. **Łącznie na terenie Katowic Straż Pożarna monitoruje aktualnie 179 obiektów wyposażonych w instalacje sygnalizacyjno-alarmowe pożaru.**

II. Charakterystyka działań operacyjnych w roku 2014

Ogółem w 2014r. w zdarzeniach śmierć poniosły 23 osoby, w tym w pożarach 11 osób, w miejscowych zagrożeniach 12 osób; rannych zostało 270 osób, w tym w pożarach 42 osoby, w miejscowych zagrożeniach 228 osób.

Biorąc pod uwagę ilość interwencji w ujęciu wieloletnim należy zauważyć stale rosnąca liczbę podejmowanych działań w grupach zdarzeń związanych z tak zwanymi miejscowymi zagrożeniami. Duża liczba tego typu zdarzeń związana jest przede wszystkim z interwencjami przy wypadkach drogowych, zagrożeniach chemicznych, występujących anomaliach pogodowych.

W mieście Katowice zwalczaniem pożarów zajmują się 3 Jednostki Ratowniczo - Gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej oraz 5 Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wszelkie zgłoszenia o zagrożeniu pożarowym wpływają do Miejskiego Centrum Ratownictwa, które dysponuje odpowiednie siły i środki do miejsca zdarzenia utrzymując z nimi bieżącą łączność radiową.

1. **Przygotowanie Państwowej Straży Pożarnej do działań**

W Komendzie Miejskiej służbę pełni 234 strażaków i 4 osoby na stanowiskach cywilnych (2 na stanowiskach Korpusu Służby Cywilnej, 2 na stanowiskach pomocniczych). W systemie codziennym służbę pełni 25 osób, zaś w systemie zmianowym 209 strażaków. Pracownicy cywilni pracują w systemie codziennym.

W liczbie 234 strażaków – 10 to kobiety, 4 pełną służbę w systemie codziennym, a 6 w systemie zmianowym. Na stanowiskach cywilnych zatrudnione są 4 kobiety (2 KSC, 2 stanowiska pomocnicze). W systemie zmianowym służbę pełni 26 oficerów, 48 aspirantów, 96 podoficerów oraz 39 szeregowych. Zwrócić należy uwagę na fakt, że w ostatnich latach utrzymuje się wysoka liczba strażaków w korpusie szeregowych, a maleje ilość podoficerów. Proces ten jest efektem przechodzenia wykwalifikowanych i doświadczonych strażaków na emerytury oraz ograniczania miejsc na kursach podoficerskich. Oznacza to także, że ponad 30% strażaków w systemie zmianowym pełni służbę nie dłużej niż 5 lat. Równocześnie stale wzrasta poziom wykształcenia ogólnego strażaków. Na koniec 2013 roku jedynie 1 strażak posiadał wykształcenie zawodowe. Natomiast wykształcenie wyższe – 92.

2. **Wyposażenie Komendy Miejskiej PSP w sprzęt ratowniczy**

W roku 2014 Komenda dysponowała 25 samochodami gaśniczymi, specjalnymi i operacyjnymi i 95 jednostkami sprzętu silnikowego np. motopompy, agregaty, piły, itp.

Samochody będące na wyposażeniu Komendy wyprodukowane zostały w różnych latach. Pilnej wymiany wymagają samochody, których okres użytkowania w PSP – wg norm upłynął w roku 2014. Są to: samochód operacyjny – Nissan Terrano II, samochód kwatermistrzowski – Lublin, średni samochód gaśniczy Renault, lekki samochód ratownictwa technicznego Mercedes Puch, samochód kwatermistrzowski – Opel Vivaro.

Ponadto Komenda w 2014 roku zakupiła samochód operacyjny SLOp Dacia Duster , który zastąpił Nissana Teranno II przekazanego do OSP Katowice-Podlesie. Średni samochód ratownictwa technicznego Steyer SRt został przekazany do Komendy Miejskiej PSP w Żywcu, w zamian otrzymaliśmy z KM PSP Gliwice ciężki samochód ratownictwa technicznego Scania SCRt.

3. **Przygotowania Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta do działań**

Na terenie Miasta Katowice Ochotnicze Straże Pożarne działają w następujących dzielnicach: Dąbrówka Mała, Kostuchna, Podlesie, Szopienice, Zarzecze.

Ochotnicze Straże Pożarne z Dąbrówki Małej i Kostuchny są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

W 2014 roku Ochotnicze Straże Pożarne w Katowicach wyjeżdżały do 407 zdarzeń, w tym:

- 225 razy do gaszenia pożarów;
- 167 razy do likwidacji miejscowych zagrożeń;
- 15 razy do alarmów fałszywych.

Każda z Ochotniczych Straży Pożarnych w Katowicach wyposażona jest w co najmniej dwa samochody (ciężkie, średnie lub lekkie) oraz armaturę wodno-pianową, pilarki do drewna, piły do betonu i stali, sprzęt ochrony dróg oddechowych, sprzęt ratownictwa medycznego, sprzęt hydrauliczny ratownictwa technicznego.

Członkowie OSP biorący udział w działaniach ratowniczych posiadają wszystkie niezbędne szkolenia.

III. <u>Podsumowanie</u>

Biorąc pod uwagę zarówno przedstawione szczegółowe informacje, jak i faktyczne działania, w szczególności podczas tragedii przy ul. Chopina, jak również jednoznacznie pozytywne odczucia mieszkańców należy stwierdzić, iż Państwowa Straż Pożarna w Katowicach jest bardzo dobrze przygotowana do prowadzenia działań ratowniczych, w związku z czym stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego miasta Katowice należy ocenić pozytywnie.